

Nyitrai Imre
Helyettes Államtitkár
Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Szociálpolitikáért Felelős
Helyettes Államtitkárság
1054 Budapest, Alkotmány u. 3.

Tisztelt Államtitkár Úr!

Megkaptuk 2011. február 25-én kelt Dénes Baláznak címzett levelét. Az abban leírtakra az alábbiakat válaszoljuk.

A TIOP 3.4.1.-09/1. és TIOP 3.4.2.-09/1. pályázati konstrukciókra vonatkozó tények kapcsán a következőkre szeretnénk felhívni a figyelmét: A pályázati programokat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (továbbiakban: NFÜ) 2009. október 6-án – nem pedig, ahogy Ön írja, 2009 nyarán – bocsátotta társadalmi vitára. A TASZ nem döntött úgy, hogy megállítja a fejlesztési folyamatot, ilyen szándékunk egyfelől nem volt, másfelől az államtól független civil szervezetként jogi lehetőségünk sem lett volna erre. A TASZ – ezzel ellentétben – elkötelezett a fogyatékos személyek társadalmi beilleszkedését elősegítő fejlesztések támogatásában. A miniszterelnöknek és az NFÜ elnökének írt nyílt levél többekkel való kezdeményezése és aláírása, valamint a nyilvánosság tájékoztatása azért vált fontossá, mert a pályázati kiírások nem a kitűzött célt szolgálták, hanem a nagy létszámú és lebontásra váró tömegintézmények továbbépítésére adtak volna lehetőséget. A pályázatok elleni tiltakozás során hazai és nemzetközi civil és szakmai szervezetek közösen tettek közzé nyílt levelet 2009. október 9-én, ekkor a TASZ is szerepelt a huszonkét aláíró között. Ezt követően került sor az aláírók és a NEFMI jogelődje, a Szociális és Munkügyi Minisztérium közötti egyeztetés-sorozatra, amelynek eredményeként 2009. november 4-én megállapodás született a kitagolással kapcsolatos kormányzati munka további irányairól.

A Verdes Tamásnak a Pályázati Előkészítő Munkacsoportban (továbbiakban: PEMCS) való részvételéről írottak kapcsán fontosnak tartjuk pontosítani az Ön által írottakat. Verdes Tamás nem 2009 nyarától vett részt a PEMCS munkájában, tehát a TASZ a nyílt levél aláírásakor először szólt hozzá a pályázatok tartalmához. A nyílt levél aláíróval kötött megállapodásban az SZMM vállalta, hogy kezdeményezi két civil tag bevonását a pályázati konstrukciók előkészítésébe. Az Országos Fogyatékosügyi Tanács 2009. november 3-án tartott ülésén ennek megfelelően úgy döntött, hogy Horváthné Somogyi Ildikót, az ÉFOÉSZ, és Verdes Tamást, a TASZ munkatársát delegálja a két pályázatot előkészítő PEMCS-be. A PEMCS első, a két civil tag meghívásával és részvételével megtartott ülésére 2010. december 17-én került sor. A PEMCS munkájában a két civil delegált ekkortól kezdve vett részt. A PEMCS ülésein való részvétel sajnálatos módon nem jelentette azt, hogy a munkacsoport tagjai minden szükséges információt megkaptak volna munkájukhoz. Különösen sajnálatos volt, hogy az ingatlanvásárlási korlátozás kérdésében az ülések során nem történt elmozdulás, és a korlátozásra vonatkozó – egyébként közérdekű adatnak tekintendő – szabályzatot az NFÜ munkatársai nem tették hozzáférhetővé a PEMCS tagjainak egy része – köztük a két civil delegált – számára. A *Nemzeti Szabályozás az Elszámolható Költségekről* című

dokumentumot a TASZ 2010. március 12-én hozta nyilvánosságra. Az utolsó, Verdes Tamásnak megküldött emlékeztető a 2010. január 22-i ülésről készült. A PEMCS munkája tehát 2010 kora tavaszán megállt, az utolsó PEMCS ülésre 2010. március 25-én került sor, a civil delegáltak ekkortól kezdve hivatalos tájékoztatást a pályázati konstrukciókról egyáltalán nem kaptak. Ezután 2010. július 29-én, majd 2010. augusztus 8-án Verdes Tamás elektronikus levélben kért tájékoztatást a PEMCS vezetőjétől és a PEMCS tagjaitól, de érdemi választ nem kapott. Munkatársunknak ekkor már semmilyen hivatalos információja nem volt a pályázatokkal kapcsolatban, tudomásunk szerint a parlamenti választások idején a munka leállt, szünetelt. A PEMCS vezetője telefonos megkeresésére minden esetben azt a tájékoztatást adta Verdes Tamásnak, hogy kérdéseire válaszolni nem tud, a PEMCS további munkájával kapcsolatban semmilyen felvilágosítást nem adhat. Mivel lehetséges, hogy az új kormány új PEMCS-et nevezett ki, lehetséges, hogy Verdes Tamás jelenleg nem tagja a PEMCS-nek, hivatalos tájékoztatást azonban erről sem kapott.

Leszögezzük, hogy az előző kormányzat által megrendelt „sokmilliós tanulmány” megírásában a TASZ munkatársai nem vettek részt, abban alternatív álláspontjukat nem fejtették ki. Erre nem is kerülhetett volna sor, mivel a TASZ semmilyen megrendelésre nem készített, és a jövőben sem készít olyan tanulmányt, amelyet a központi költségvetés vagy bármely, kormányhoz vagy politikai párthoz kötődő szervezet finanszíroz. Mivel tudomásunk szerint semmilyen a témával foglalkozó tanulmányt nem publikáltak, javasoljuk, hogy a kormány hozza nyilvánosságra a vonatkozó tanulmányt, valamint a tanulmány megírásáról szóló szerződéseket.

A 2010. október 5-én Dénes Balázssal és Kapronczay Stefániával folytatott megbeszélésre magunk másképpen emlékezünk – a találkozóról sajnálatos módon nem készült jegyzőkönyv. A TASZ munkatársai ekkor – saját emlékeink szerint – jelezték, hogy elfogadhatónak tartják a legfeljebb 50 fős lakhatást nyújtó szolgáltatások működtetését akkor, ha ezek nem szolgálnak tartós lakhatás céljára, hanem csak átmeneti szálláshelyként, krízisszállóként működnek, és nem kerül sor új nagy létszámú épületek építésére. A 2010. december 10-én megtartott nemzetközi szemináriumon a TASZ munkatársai valóban részt vettek, ekkor pontosították a kormányzat által adott helyzetértékelés egyes elemeit, illetve az ott megismert dokumentumot részben üdvözölték, részben bírálták (ez a bírálat megegyezik azzal, amelyet 2010. december 15-én küldtünk meg a minisztériumnak – lásd a következő bekezdésben). A fentiek bizonyítják, hogy nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy Verdes Tamás a PEMCS tagjaként ekkor első kézből értesült volna mindenről. Nem felel meg a valóságnak az az állítás sem, hogy Kapronczay Stefánia vagy Verdes Tamás ekkor jelezte volna, hogy a pályázatok ügyében a pályázat kiírását koordináló IH-val marad kapcsolatban. Az Ön levele szerint Verdes Tamás „ekkor még” tagja volt a PEMCS-nek. Hangsúlyozzuk, hogy Verdes Tamás PEMCS tagságának megszűnéséről semmilyen tájékoztatást nem kapott, megkereséseire a PEMCS vezetője sem akkor, sem azóta nem válaszolt.

A TASZ üdvözli, hogy a kormány megalkotta a kitagolás harminc évre szóló stratégiáját, mindazonáltal magunk hivatalosan elfogadott stratégiai dokumentumot eddig nem láttunk, a kormány ilyet – egy három oldalas sajtóközleménytől eltekintve – nem hozott nyilvánosságra. 2010. december 3-án a TASZ egy szigorúan munkaanyagként minősülő dokumentumot kapott, amellyel kapcsolatban írásban is kifejtette a véleményét, amelyet 2010. december 15-én megküldött Andráczi-Tóth Veronikának, a Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya megbízott osztályvezetőjének, az Ön munkatársának. Örömmel vesszük, ha –

ahogyan írja – a minisztérium figyelembe vette véleményünket, és bízunk benne, hogy a stratégiai dokumentum társadalmi vitájában további egyeztetésre nyílik lehetőség.

A 2010. december 15-én kiadott közös nyílt levéllel, majd az ezt követő, január 12-én kiadott nyilatkozattal kapcsolatban az Önéhez képest eltérő véleményen vagyunk. Az NFÜ 2010. december 2-án bocsátotta társadalmi vitára a 2011-2013-ra vonatkozó akciótervek tervezeteit. E tervezetből nem derült ki egyértelműen az, hogy a következő pályázati fordulóban orvosolni fogják-e a korábban felmerült problémákat, hiszen például az ingatlanvásárlási korlátozásra vonatkozó limit 10 százalékban került rögzítésre ebben a dokumentumban. Ezért 16 civil és szakmai szervezet nyílt levél formájában szólott hozzá a társadalmi vitához, s hozzászólásukban egyeztetést kértek a minisztériumtól. Nem igaz az az állítás, hogy „az aláírók között jelentős szolgáltatósszervező, ellátásokban érintett, az ellátási területet hétköznapi szinten is ismerő szervezet nem volt jelen”. Az aláírók között szerepelt például a Down Alapítvány, az ÉFOÉSZ vagy az ÉTA, amelyek vagy szolgáltatást nyújtanak, vagy pedig szolgáltatók képviselőit látják el. Nehezen értelmezhető számunka az az állítása, hogy az előzményekről nem vagy nem teljes körűen tájékoztattuk az aláírókat: mi úgy véljük, valamennyi szervezet felelősen és körültekintően tájékozódik minden esetben, mielőtt nyílt levelet írna alá.

Az érintett szervezetek és a TASZ örömmel vette, hogy a kormány 2011. január 7-ére egyeztetést kezdeményezett az aláírókkal, a megkeresést tartalmazó elektronikus levelet január 6-án, délelőtt kaptuk meg. Egy – és nem két – nap állt tehát rendelkezésünkre a találkozó előtt. Kapronczay Stefánia az államtitkársággal egyeztetve vállalta, hogy telefonon megkeresi az aláírókat, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a másnapi egyeztetésen mindannyian jelen tudjunk lenni. A szűk határidőre azonban a legtöbb aláíró nem tudta lemondani meglévő programjait, illetve a vidéki szervezetek képviselői nem tudtak volna másnap Budapestre utazni. Ekkor Kapronczay Stefánia jelezte a minisztériumnak, hogy az egyeztetésen másnap nem tudunk megjelenni, és kérte, hogy biztosítsanak későbbi időpontot a találkozóra. Mivel a minisztérium erre nem volt hajlandó, és mindenképpen ragaszkodott az egy napos határidővel összehívott egyeztetéshez, az aláírók legtöbbször úgy döntött, hogy nem vesz részt a megbeszélésen, és azt társadalmi egyeztetésnek nem tekinti. Úgy véljük, hogy a civil társadalom tagjaiként jogunk és kötelességünk az, hogy egy közösen kezdeményezett egyeztetésen akkor vegyünk részt, ha valamennyi partner véleményét figyelembe tudjuk venni, mivel azonban erre nem volt lehetőségünk, nem vehettünk részt a megbeszélésen. Úgy véljük, hogy könnyedén belátható: az egy napos határidővel esélyünk sem volt rá, hogy 16 szervezettel közösen részt vegyünk az egyeztetésen. Az aláírók legtöbbször ekkor valóban bojkottálta az egyeztetést, majd erre közös nyilatkozatban hívtuk fel a figyelmet.

Véleményünk szerint a TASZ nem folytat hecckampányt, hanem a nyilvánosság erejével is élve igyekszik felhívni a magyar állampolgárok figyelmét a fogyatékossgal élő emberek helyzetére. Örömmel vennénk, ha a kormány képviselői a nyilvánosság előtt közzétett véleményünkre a sajtóban is válaszolnának, ezzel is serkentve a fogyatékossgügyi ellátórendszerrel szóló vitát.

A TASZ örömmel vette, hogy a NEFMI támogatja a fogyatékos személyek bentlakásos intézményeit monitorozó programját, s hogy erről 2010 októberében megállapodást írtunk alá. Az intézmények látogatásával kapcsolatban Ön nehezményezi, hogy csak áprilisban kerül sor az első látogatásra. Ezzel kapcsolatban jelezzük, hogy az időpontokat a NEFMI által fenntartott intézményekkel és a Soltész Miklóssal, a Szociális, Család- és Ifjúságügyekért

felelős államtitkár által aláírt megállapodás keretein belül határoztuk meg. Az időpontok kijelölésekor figyelembe kellett vennünk a TASZ Betegjogi Programjának kapacitásait, az intézményekkel megállapodtunk a dátumokban, és a látogatásokra ennek megfelelően fog sor kerülni.

Nem felel meg a valóságnak az az állítása, hogy „a TASZ és társai” indokolatlan intézménybezárásokat követelnek. A 2011. február 14-én meghirdetett diskurzus során vitára bocsátott és a TASZ által is jegyzett dokumentumban hangsúlyoztuk, hogy a kitagolás legalább 10-15 éves, körültekintő szakpolitikai tervezést igénylő folyamat. A vita célja az volt, hogy a civil és szakmai szervezetek *egymás között* konszenzuális álláspontot alakítsanak ki, amelyet a későbbiekben a kormány figyelmébe ajánlhatnak. A kormány képviselőinek megfigyelői státusban való meginvitálása álláspontunk szerint a szervezők nyitottságának bizonyítéka.

A TASZ több civil és szakmai szervezettel közösen továbbra is azon dolgozik, hogy a fogyatékos személyek nagy létszámú intézményeinek kitagolása a lehető leghatékonyabban, legemberségesebben haladjon előre. Bízunk benne, hogy közel egy évvel az országgyűlési választások után a kormány elkészíti és társadalmi vitára bocsátja saját stratégiai javaslatát, amelyről érdemi vitát folytathatunk. A TASZ továbbra is nyitott az egyeztetésre, a kormány javaslatait minden esetben kész véleményezni, ahogyan nyitottak vagyunk arra is, hogy Önnel és munkatársaival személyes találkozó keretében hozzuk felszínre és vitassuk meg a köztünk lévő nézeteltéréseket.

Üdvözlettel:

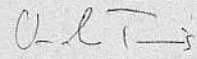
Budapest, 2011. március 11.

Dénes Balázs

Elnök
Társaság a
Szabadságjogokért

Kapronczay Stefánia

Betegjogi Programvezető
Társaság a
Szabadságjogokért

Verdes Tamás

Betegjogi Program
munkatársa
Társaság a
Szabadságjogokért

T Á R S A S Á G
A S Z A B A D S Á G J O G O K É R T
(TASZ)
1084 Budapest, Vig u. 28. /3.